

Ο προϋπολογισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης με μια ματιά

Πού πηγαίνουν τα χρήματα;
Από πού προέρχονται τα χρήματα;
Πώς λαμβάνεται η απόφαση για τον προϋπολογισμό;
Πώς δαπανώνται και ελέγχονται τα χρήματα;
Πώς δικαιολογείται η χρήση των χρημάτων;

Πού πηγαίνουν τα χρήματα;

Ο ετήσιος προϋπολογισμός της ΕΕ ισοδυναμεί με περίπου το 1 % του εθνικού πλούτου της Ένωσης, που αντιστοιχεί σε περίπου 244 EUR ανά πολίτη της ΕΕ.

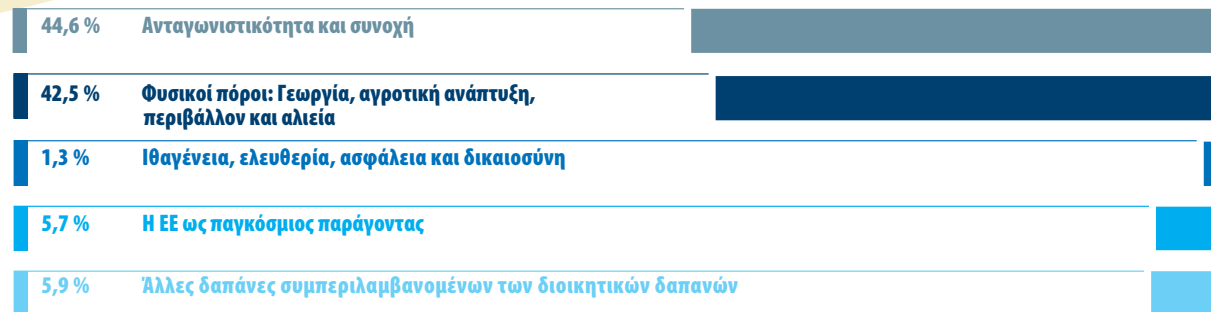
Τα χρήματα αυτά χρησιμοποιούνται για τη βελτίωση της καθημερινής ζωής των ανθρώπων. Για τους φοιτητές, η βελτίωση αυτή μπορεί να συνίσταται στη δυνατότητα να σπουδάσουν στο εξωτερικό. Για τις μικρές επιχειρήσεις, μπορεί να συνεπάγεται ευκολότερη πρόσβαση σε μεγαλύτερες αγορές και σε ένα δίκαιο επιχειρηματικό περιβάλλον. Για τους ερευνητές, μπορεί να σημαίνει περισσότερες ευκαιρίες να αναπτύξουν τις ιδέες τους. Γι' αυτούς που ψάχνουν για δουλειά, μπορεί να σημαίνει νέες δυνατότητες κατάρτισης.

Άμεσα ή έμμεσα, όλοι αποκομίζουμε οφέλη από κάποια δραστηριότητα που χρηματοδοτείται από τον προϋπολογισμό της ΕΕ, είτε πρόκειται για πιο καθαρές παραλίες, για ασφαλέστερα τρόφιμα στα πιάτα μας, για καλύτερους δρόμους είτε για την εγγύηση των θεμελιωδών μας δικαιωμάτων.

Οι δράσεις και τα έργα που χρηματοδοτούνται από τον προϋπολογισμό της ΕΕ αντανακλούν τις προτεραιότητες που έχουν τεθεί από τις χώρες της ΕΕ σε μια δεδομένη χρονική στιγμή. Αυτές κατατάσσονται σε έξι ευρείες κατηγορίες δαπανών (που καλούνται «τομείς») και σε 31 διαφορετικούς τομείς πολιτικής.

Ο προϋπολογισμός της ΕΕ χρηματοδοτεί δράσεις και έργα στους τομείς πολιτικής όπου όλες οι χώρες της ΕΕ έχουν συμφωνήσει να δρουν σε κοινοτικό επίπεδο. Η συνένωση των δυνάμεων σε αυτούς τους τομείς μπορεί να αποφέρει καλύτερα αποτελέσματα με μικρότερο κόστος.

Ωστόσο, υπάρχουν άλλες πολιτικές, όπου οι χώρες της ΕΕ έχουν αποφασίσει να μη δρουν στο επίπεδο της Ένωσης. Για παράδειγμα, η εθνική κοινωνική ασφάλιση, οι συντάξεις, τα συστήματα υγείας ή εκπαίδευσης πληρώνονται από τις εθνικές, περιφερειακές ή τοπικές κυβερνήσεις. Η «**αρχή της επικουρικότητας**» διασφαλίζει ότι η Ένωση παρεμβαίνει μόνο εφόσον και κατά τον βαθμό που οι στόχοι της προβλεπόμενης δράσης δεν μπορούν

Ποσοστό % των δαπανών της ΕΕ (2007–2013)

να επιτευχθούν επαρκώς από τα κράτη μέλη, τόσο σε κεντρικό όσο και σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, μπορούν, όμως, λόγω της κλίμακας ή των αποτελεσμάτων της προβλεπόμενης δράσης, να επιτευχθούν καλύτερα στο επίπεδο της Ένωσης.

Ανάπτυξη και θέσεις εργασίας

Για την περίοδο 2007–2013, οι χώρες της ΕΕ αποφάσισαν να αφιερώσουν σημαντικό μέρος των κοινών προσπαθειών τους και του προϋπολογισμού της ΕΕ για τη δημιουργία **μεγαλύτερης οικονομικής ανάπτυξης και περισσότερων θέσεων εργασίας**. Η βιώσιμη ανάπτυξη αποτελεί μια από τις σημαντικότερες προτεραιότητες της Ένωσης. Η οικονομία της ΕΕ πρέπει να γίνει περισσότερο ανταγωνιστική, ενώ οι λιγότερο ευημερούσες περιφέρειες πρέπει να προσεγγίσουν το επίπεδο των υπόλοιπων περιφερειών.

Για μια περισσότερο **ανταγωνιστική οικονομία** απαιτούνται ταυτόχρονα μεγαλύτερες επενδύσεις στην έρευ-

να και την εκπαίδευση, στα εκτεταμένα μεταφορικά και ενεργειακά δίκτυα και σε καλύτερες συνθήκες απασχόλησης. Ως εκ τούτου, μια απλή ιδέα που συλλαμβάνεται σε ένα εργαστήριο μπορεί να χρησιμοποιηθεί από μια μικρή επιχείρηση οπουδήποτε στην ΕΕ και να πωληθεί σε όλη την Ένωση, ενώ τα δικαιώματα των καταναλωτών προστατεύονται πλήρως. Σε αυτή την περίπτωση, η χρηματοδότηση μιας απλής ιδέας παρέχει απασχόληση στον ερευνητή, στον επιχειρηματία, στον διανομέα, και προστασία στον καταναλωτή.

Η επίτευξη μακροπρόθεσμης ανάπτυξης εξαρτάται επίσης από την αξιοποίηση και την αύξηση του δυναμικού ανάπτυξης της ΕΕ. Η προτεραιότητα αυτή, που καλείται «**συνοχή**», αφορά την παροχή βοήθειας ιδίως προς τις λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες ώστε να μετατρέψουν την οικονομία τους για την αντιμετώπιση του παγκόσμιου ανταγωνισμού. Η καινοτομία και η οικονομία που βασίζεται στη γνώση παρέχουν μια άνευ προηγουμένου ευκαιρία για την προώθηση της ανάπτυξης σε αυτές τις περιφέρειες.

Οι προσπάθειες της Ένωσης για την επίτευξη συνοχής εστιάζονται στην ανάπτυξη **υποδομών** και στην παροχή βοήθειας στις περιφέρειες για την κατάρτιση του **εργατικού τους δυναμικού** και την υιοθέτηση των τελευταίων τεχνολογιών παραγωγής. Επίσης, ο προϋπολογισμός της ΕΕ στηρίζει τη διευκόλυνση της οικονομικής και κοινωνικής **συνεργασίας** μεταξύ περιφερειακών και εθνικών συνόρων. Η δράση της ΕΕ συχνά αφορά τη διάδοση της πείρας και της τεχνογνωσίας, που μπορεί να είναι πολύ περισσότερο χρήσιμες για τις λιγότερο ευημερούσες περιφέρειες.

Οι φυσικοί μας πόροι

Οι χώρες της ΕΕ, χάρη στη γεωγραφική και κλιματική τους ποικιλία, πα-

ράγουν ευρύ φάσμα γεωργικών προϊόντων, τα οποία οι ευρωπαίοι καταναλωτές μπορούν να αγοράζουν σε λογικές τιμές. Οι προσπάθειες της ΕΕ σε αυτό τον τομέα έχουν δύο κύριους στόχους. Πρώτον, τα προϊόντα που παράγονται πρέπει να ανταποκρίνονται σε αυτά που θέλουν οι καταναλωτές, συμπεριλαμβανομένου του **υψηλού βαθμού ασφάλειας και ποιότητας** για τα γεωργικά προϊόντα. Δεύτερον, από την άποψη της παραγωγής, η γεωργική κοινότητα πρέπει να μπορεί να προγραμματίζει και να προσαρμόζει την παραγωγή στη ζήτηση των καταναλωτών, σεβόμενη παράλληλα τη νομοθεσία για το περιβάλλον και την καλή μεταχείριση των ζώων.

Επιπλέον, η επιτυχής διαχείριση και προστασία των φυσικών μας πόρων πρέπει επίσης να περιλαμβάνει άμεσα μέτρα για την προστασία του **περιβάλλοντος**, την αναδιάρθρωση και διαφοροποίηση της **αγροτικής οικονομίας** και την προώθηση της **βιώσιμης αλιείας**. Ως γνωστόν, οι ασθένειες των ζώων, οι πετρελαιοκηλίδες και η ρύπανση του αέρα δεν σταματούν στα εθνικά σύνορα. Αυτές οι απειλές απαιτούν εκτεταμένη δράση σε πολλά μέτωπα και σε διάφορες χώρες.

Θεμελιώδεις ελευθερίες, ασφάλεια και δικαιοσύνη

Επίσης, η καταπολέμηση της **τρομοκρατίας, του οργανωμένου εγκλήματος και της παράνομης μετανάστευσης** είναι πολύ πιο αποτελεσματική όταν οι χώρες της ΕΕ μοιράζονται τις πληροφορίες και δρουν από κοινού. Η ΕΕ καταβάλλει προσπάθειες για την καλύτερη διαχείριση των μεταναστευτικών ροών στην Ένωση και για την εκτεταμένη συνεργασία σε ποινικές και δικαστικές υποθέσεις καθώς και για ασφαλείς κοινωνίες που να βασίζονται στο κράτος δικαίου.

Ευρωπαϊκή ταυτότητα: συζήτηση, διάλογος και πολιτισμός

Στην ΕΕ ζούμε περίπου 500 εκατομμύρια άνθρωποι. Μιλάμε πολλές διαφορετικές γλώσσες και έχουμε διαφορετικά πολιτιστικά υπόβαθρα. Μαζί αποτελούμε τον ανεκτίμητο πλούτο της Ευρωπαϊκής Ένωσης: πολιτιστική ποικιλομορφία που στηρίζεται σε κοινές αξίες. Ο προϋπολογισμός της ΕΕ προωθεί και προστατεύει αυτή την **πολιτιστική κληρονομιά** και τον πλούτο, ενώ ενθαρρύνει

Το πρόγραμμα Erasmus, από τη δημιουργία του το 1987, έδωσε σε περισσότερα από 2 εκατομμύρια ευρωπαίους σπουδαστές την ευκαιρία να παρακολουθήσουν ένα μέρος των τριτοβάθμιων σπουδών τους σε άλλο κράτος της ΕΕ.

Στην Ταϊλάνδη, η Γενική Διεύθυνση Ανθρωπιστικής Βοήθειας (ECHO) παρέχει βασική επισιτιστική βοήθεια και υποδομές αποχέτευσης σε περισσότερους από 70 000 πρόσφυγες από το Μιανμάρ.

νει την **ενεργό συμμετοχή** στις κοινωνικές συζητήσεις γύρω μας. Επίσης, έχει στόχο την προστασία της **δημόσιας υγείας** και των **συμφερόντων των καταναλωτών**.

Παγκόσμιος παράγοντας

Ο αντίκτυπος των κεφαλαίων της ΕΕ δεν σταματά στα εξωτερικά σύνορά μας. Για πολλούς, ο προϋπολογισμός της ΕΕ χορηγεί την πλέον αναγκαία επείγουσα βοήθεια μετά από μια φυσική καταστροφή. Για άλλους, προσφέρει μια μακροπρόθεσμη ενίσχυση για την ευημερία, τη σταθερότητα και την ασφάλεια.

Διοικητικές δαπάνες

Αυτές καλύπτουν τις δαπάνες για το προσωπικό και τα κτίρια όλων των θεσμικών οργάνων της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Εκτός από τη μακροπρόθεσμη ενίσχυση της ΕΕ, 77 αναπτυσσόμενες χώρες στις περιοχές της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού μπορούν επίσης να επωφελούνται του **Ευρωπαϊκού Ταμείου Ανάπτυξης** (εκτός του προϋπολογισμού της ΕΕ). Το 10ο ΕΤΑ, που καλύπτει την περίοδο 2008–2013, ανέρχεται σε 22,7 δισ EUR. Μεταξύ των τομέων που καλύπτονται από τη χρηματοδότηση του ΕΤΑ είναι η στήριξη του γενικού ή του τομεακού προϋπολογισμού των κρατών ΑΚΕ, των μεταφορών, των υποδομών, της δημοκρατικής διακυβέρνησης, της γεωργίας και της αγροτικής ανάπτυξης, της υγείας και της εκπαίδευσης.

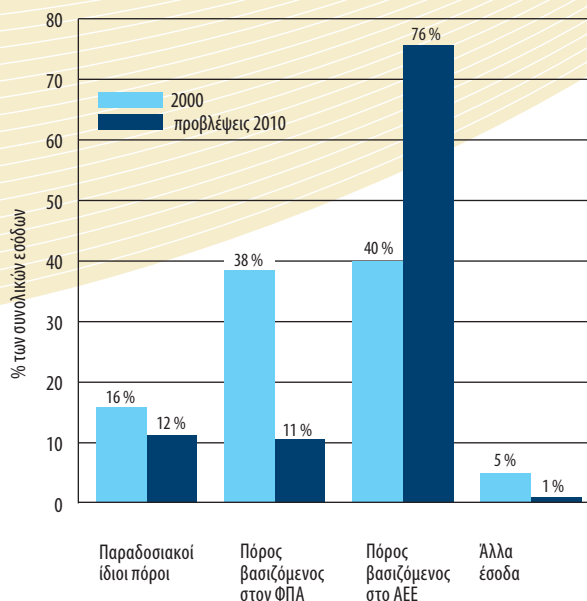
Εκατοντάδες χιλιάδες άνθρωποι έμειναν άστεγοι μετά το πέρασμα του κυκλώνα Sidr από το Μπανγκλαντές. Η ΕΕ διέθεσε συνολικά 6,5 εκατ. EUR για να συνδράμει τον πληθυσμό στην αντιμετώπιση των ζωτικών του αναγκών σε νερό, τροφή, καταφύγιο.

Από πού προέρχονται τα χρήματα;

Η Ευρωπαϊκή Ένωση διαθέτει «ιδίους πόρους» για τη χρηματοδότηση των δαπανών της. Από νομική άποψη, αυτοί οι πόροι ανήκουν στην Ένωση. Τα κράτη μέλη τούς εισπράττουν εξ ονόματος της ΕΕ και τους μεταφέρουν στον προϋπολογισμό της ΕΕ.

Υπάρχουν τρία είδη ιδίων πόρων (τα παρακάτω αριθμητικά στοιχεία αναφέρονται στις εκτιμήσεις εσόδων για το 2010 και δίνονται ως παράδειγμα).

Από πού προέρχονται τα χρήματα;

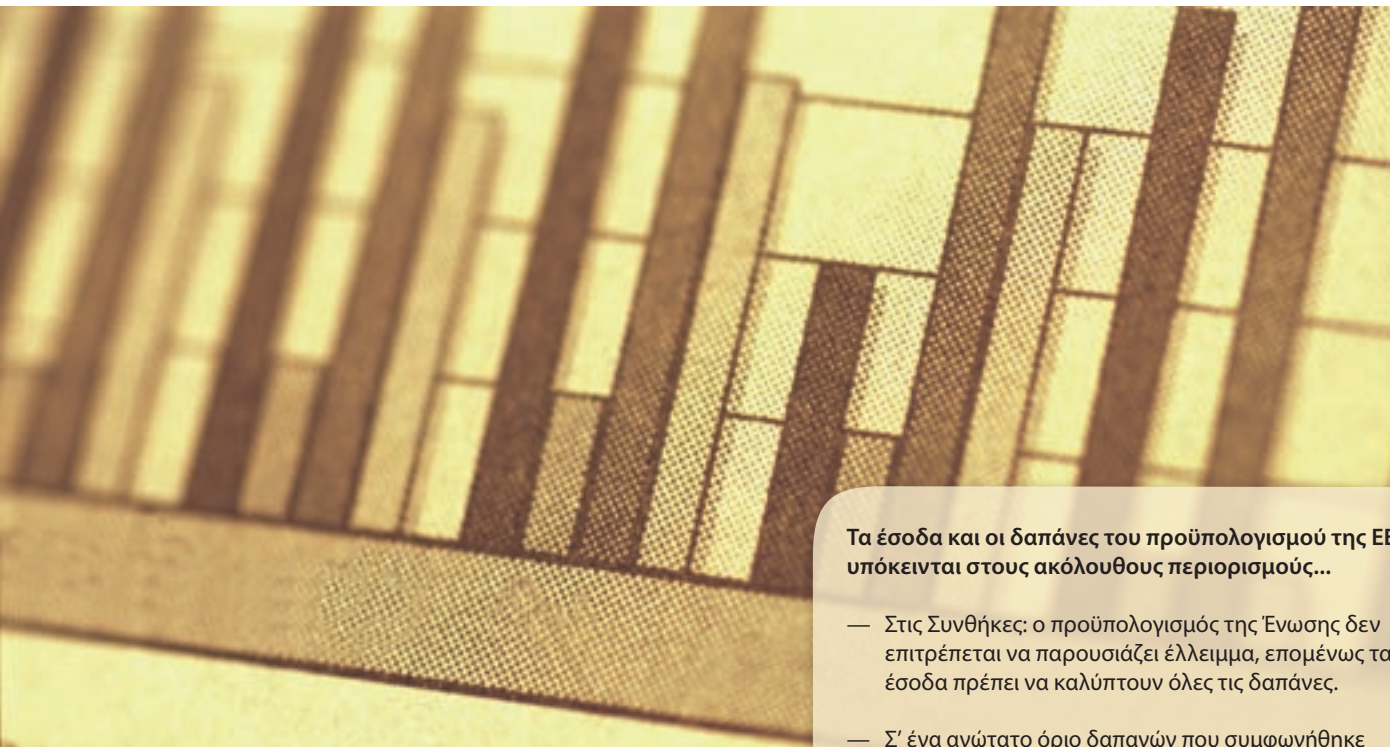
Ίδιοι πόροι του προϋπολογισμού τη ΕΕ

- Οι **παραδοσιακοί ίδιοι πόροι** (ΠΙΠ) που αποτελούνται κυρίως από δασμούς οι οποίοι βαρύνουν τις εισαγωγές προϊόντων που προέρχονται από τρίτα κράτη. Αποφέρουν περίπου ποσοστό 12% των συνολικών εσόδων.
- Ο πόρος που βασίζεται στον **φόρο προστιθέμενης αξίας** (ΦΠΑ) είναι ένας ενιαίος ποσοστιαίος συντελεστής που εφαρμόζεται στην εναρμονισμένη βάση ΦΠΑ κάθε κράτους μέλους. Ο πόρος που βασίζεται στον ΦΠΑ αντιπροσωπεύει ποσοστό 11% των συνολικών εσόδων.
- Ο πόρος που βασίζεται στο **ακαθάριστο εθνικό εισόδημα** (ΑΕΕ) είναι ένας ενιαίος ποσοστιαίος συντελεστής που εφαρμόζεται στο ΑΕΕ κάθε κράτους μέλους. Παρόλο που αποτελεί ένα εξισωτικό μέγεθος, είναι η μεγαλύτερη πηγή εσόδων και αντιπροσωπεύει σήμερα το 76% των συνολικών εσόδων.

Ο προϋπολογισμός περιλαμβάνει και άλλα έσοδα, όπως τους φόρους που καταβάλλονται από τους υπαλλήλους της ΕΕ επί των μισθών τους, τις συνεισφορές από τρίτα κράτη σε ορισμένα προγράμματα της ΕΕ και τα πρόστιμα από τις εταιρείες που παραβαίνουν τους κανόνες ανταγωνισμού ή άλλους κανόνες. Αυτοί οι διάφοροι πόροι αντιπροσωπεύουν περίπου ποσοστό 1% του προϋπολογισμού.

Τα προβλεπόμενα για το 2010 συνολικά έσοδα της ΕΕ ανέρχονται σε 122,9 δις EUR.

Τα έσοδα του προϋπολογισμού είναι σχεδόν αναλογικά με την οικονομική ευημερία των κρατών με-

λών. Ωστόσο, το Ηνωμένο Βασίλειο, η Γερμανία, οι Κάτω Χώρες, η Αυστρία και η Σουηδία τυγχάνουν ορισμένων προσαρμογών (διορθώσεων) κατά τον υπολογισμό των συνεισφορών τους προκειμένου να μειωθούν οι παρατηρούμενες υπερβολικές καθαρές συνεισφορές τους στον προϋπολογισμό.

Επιπλέον, τα κεφάλαια της ΕΕ καταβάλλονται προς τους αποδέκτες εντός των κρατών μελών και στις τρίτες χώρες σύμφωνα με τις προτεραιότητες που η Ένωση έχει καθορίσει. Μολονότι όλα τα κράτη μέλη επωφελούνται από τον προϋπολογισμό της ΕΕ, τα λιγότερο ευημερούντα κράτη μέλη λαμβάνουν αναλογικά περισσότερα χρήματα από τα πλουσιότερα ως αποτέλεσμα της αλληλεγγύης στην οποία βασίζονται τα προγράμματα της ΕΕ, ιδίως στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής.

Τα έσοδα και οι δαπάνες του προϋπολογισμού της ΕΕ υπόκεινται στους ακόλουθους περιορισμούς...

- Στις Συνθήκες: ο προϋπολογισμός της Ένωσης δεν επιτρέπεται να παρουσιάζει έλλειμμα, επομένως τα έσοδα πρέπει να καλύπτουν όλες τις δαπάνες.
- Σ' ένα ανώτατο όριο δαπανών που συμφωνήθηκε από τις κυβερνήσεις και τα κοινοβούλια των κρατών μελών. Το όριο αυτό καλείται «**ανώτατο όριο ιδίων πόρων**» και επί του παρόντος ορίζεται στο 1,24% του ακαθάριστου εθνικού εισοδήματος της Ένωσης (ΑΕΕ) για τις πληρωμές που γίνονται από τον προϋπολογισμό της ΕΕ. Αυτό αντιστοιχεί κατά μέσο όρο σε περίπου 293 EUR ανά πολίτη της ΕΕ.
- Σ' ένα πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο που συμφωνήθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το οποίο ελέγχει την εξέλιξη του προϋπολογισμού της ΕΕ ανά κατηγορία δαπανών κατά τη διάρκεια καθοριζόμενης χρονικής περιόδου.
- Σ' έναν δημοσιονομικό κανονισμό που θεσπίζεται από το Συμβούλιο και το Κοινοβούλιο και ο οποίος καθορίζει τους κανόνες για την κατάρτιση, την εκτέλεση, τη διαχείριση και τον έλεγχο του προϋπολογισμού.

Πώς λαμβάνεται η απόφαση για τον προϋπολογισμό;

Η Επιτροπή, το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο έχουν διαφορετικούς ρόλους και αρμοδιότητες κατά τη λήψη αποφάσεων για τον προϋπολογισμό.

Ως πρώτο βήμα, το Συμβούλιο εκδίδει το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο, μετά την έγκριση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, που δίνεται με πλειοψηφία των μελών του. Το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο με διάρκεια τουλάχιστον πέντε ετών καθορίζει ετήσια ανώτατα όρια (γνωστά ως «ανώτατα όρια») ανά τομέα. Οι ετήσιοι προϋπολογισμοί πρέπει να τηρούν αυτά τα ανώτατα όρια. Επομένως, διασφαλίζει τον μακροπρόθεσμο προγραμματισμό των δαπανών, ενώ ταυτόχρονα παρέχει δημοσιονομική ευελιξία.

Το πλέον πρόσφατο δημοσιονομικό πλαίσιο καλύπτει την επταετή περίοδο από το 2007 έως το 2013.

Ο επίτροπος Janusz Lewandowski συζητά θέματα σχετικά με τον προϋπολογισμό στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Η ετήσια διαδικασία του προϋπολογισμού όπως ορίζεται από τη συνθήκη της Λισαβόνας διαρκεί από την 1η Σεπτεμβρίου έως τις 31 Δεκεμβρίου.

ΕΝ ΣΥΝΤΟΜΙΑ

Οι αποφάσεις για τον προϋπολογισμό της ΕΕ λαμβάνονται με δημοκρατικό τρόπο σε όλα τα στάδια

Εκτός από την έγκριση του ετήσιου προϋπολογισμού από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, σχεδόν όλες οι δραστηριότητες απαιτούν νομική πράξη πριν από τη διενέργειά τους. Αυτό λαμβάνει τη μορφή πράξης εξουσιοδότησης ή νομικής βάσης, που προτείνεται από την Επιτροπή και εγκρίνεται από τη νομοθετική αρχή —μόνο από το Συμβούλιο ή μαζί με το Κοινοβούλιο σε πολλές περιπτώσεις.

Συμβούλιο Οικονομικών και Δημοσιονομικών Υποθέσεων

Σχέδιο προϋπολογισμού της Επιτροπής

Όλα τα θεσμικά και άλλα όργανα της ΕΕ συντάσσουν τις εκτιμήσεις τους για το σχέδιο προϋπολογισμού σύμφωνα με τις εσωτερικές τους διαδικασίες πριν από την 1η Ιουλίου.

Η Επιτροπή ενοποιεί αυτές τις εκτιμήσεις και καταρτίζει το ετήσιο «σχέδιο προϋπολογισμού», το οποίο υποβάλλεται στο Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο μέχρι την 1η Σεπτεμβρίου. Στην πράξη, η Επιτροπή καταβάλλει προσπάθειες για την υποβολή του σχεδίου προϋπολογισμού πριν από το τέλος Απριλίου/αρχές Μαΐου.

Ανάγνωση του προϋπολογισμού στο Συμβούλιο

Το Συμβούλιο καθορίζει τη θέση του σχετικά με το σχέδιο προϋπολογισμού συμπεριλαμβανομένων, ενδεχομένως, των τροπολογιών και τη διαβιβάζει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο πριν από την 1η Οκτωβρίου. Επίσης, το Συμβούλιο ενημερώνει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

για τους λόγους οι οποίοι το οδήγησαν στον καθορισμό της θέσης του.

Ανάγνωση στο Κοινοβούλιο

Κατόπιν, το Κοινοβούλιο έχει 42 ημέρες είτε για να εγκρίνει τον προϋπολογισμό στην ανάγνωση του Οκτωβρίου είτε για να διαβιβάσει τις τροπολογίες του πίσω στο Συμβούλιο. Το Συμβούλιο μπορεί να δεχθεί τις τροπολογίες εντός δέκα ημερών και να εγκρίνει το σχέδιο προϋπολογισμού.

Επιτροπή συνδιαλλαγής

Εάν το Συμβούλιο δεν δεχθεί τις τροπολογίες του Κοινοβουλίου, συνέρχεται επιτροπή συνδιαλλαγής, η οποία αποτελείται από τα μέλη του Συμβουλίου ή τους αντιπροσώπους τους και από ισάριθμους αντιπροσώπους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Η επιτροπή συνδιαλλαγής έχει ως αποστολή την επίτευξη κοινού κειμένου εντός 21 ημερών.

Μόλις επιτευχθεί συμφωνία επί κοινού κειμένου από την επιτροπή συνδιαλλαγής στις αρχές Νοεμβρίου, το Συμβούλιο και το Κοινοβούλιο έχουν 14 ημέρες για να το εγκρίνουν ή να το απορρίψουν. Το Κοινοβούλιο μπορεί να εγκρίνει τον προϋπολογισμό ακόμα και εάν το Συμβούλιο απορρίψει το κοινό κείμενο.

Jerzy Buzek, πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (2009–2011)

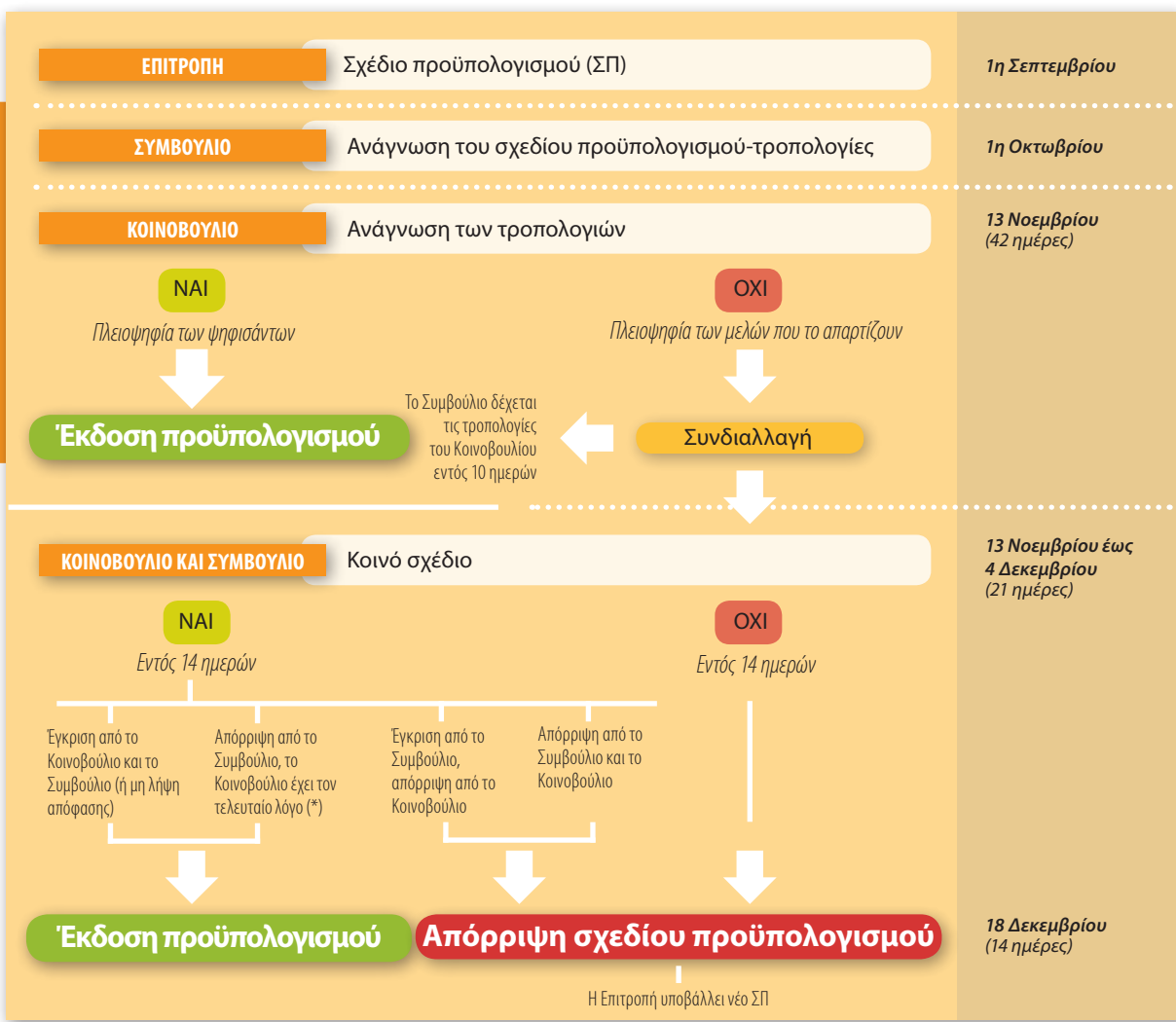
Σε περίπτωση που το Συμβούλιο ή το Κοινοβούλιο απορρίψει το κοινό σχέδιο, ενώ το άλλο θεσμικό όργανο δεν λάβει απόφαση, ο προϋπολογισμός απορρίπτεται και η Επιτροπή πρέπει να υποβάλει νέο σχέδιο προϋπολογισμού.

Αν, στην αρχή ενός οικονομικού έτους, ο προϋπολογισμός δεν έχει ακόμη οριστικά εγκριθεί, μπορεί να δαπανάται κάθε μήνα ποσό όχι μεγαλύτερο από το ένα δωδέκατο των πιστώσεων του προϋπο-

λογισμού του προηγούμενου οικονομικού έτους. Παρόμοιες διαδικασίες εφαρμόζονται στην έγκριση διορθωτικών επιστολών στο σχέδιο του προϋπολογισμού (που υποβάλλονται όταν προκύπτουν νέες πληροφορίες πριν από την έγκριση του προϋπολογισμού) και διορθωτικών προϋπολογισμών (σε περίπτωση αναπόφευκτων, εξαιρετικών ή απρόβλεπτων περιστάσεων που λαμβάνουν χώρα μετά την έγκριση του προϋπολογισμού).

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

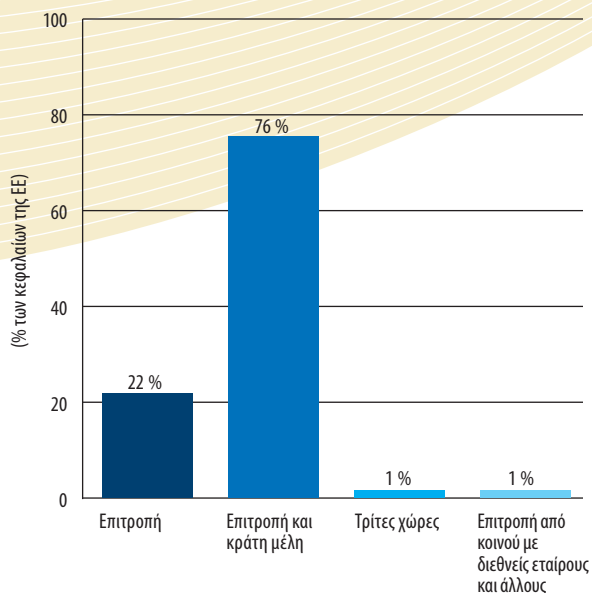
(*) Δηλαδή, το Κοινοβούλιο εγκρίνει το κοινό κείμενο και, εντός 14 ημερών από την απόρριψη από το Συμβούλιο, αποφασίζει (με πλειοψηφία των μελών που το απαρτίζουν και των τριών πέμπτων των ψηφισάντων) να επιβεβαιώσει όλες ή μερικές από τις τροπολογίες του από την πρώτη ανάγνωση.

Πώς δαπανώνται και ελέγχονται τα χρήματα;

Ευθύνη για τη διαχείριση του προϋπολογισμού

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υπέχει την τελική ευθύνη για την εκτέλεση του προϋπολογισμού. Στην πράξη, η μερίδα του λέοντος των κοινοτικών κεφαλαίων (περίπου το 76%) δαπανάται σύμφωνα με την «**επιμερισμένη διαχείριση**». Σύμφωνα με αυτές τις ρυθμίσεις, η διαχείριση των δαπανών εναπόκειται περισσότερο στις αρχές των

Ποιος διαχειρίζεται τα κεφάλαια της ΕΕ;

Κύρια ιδέα

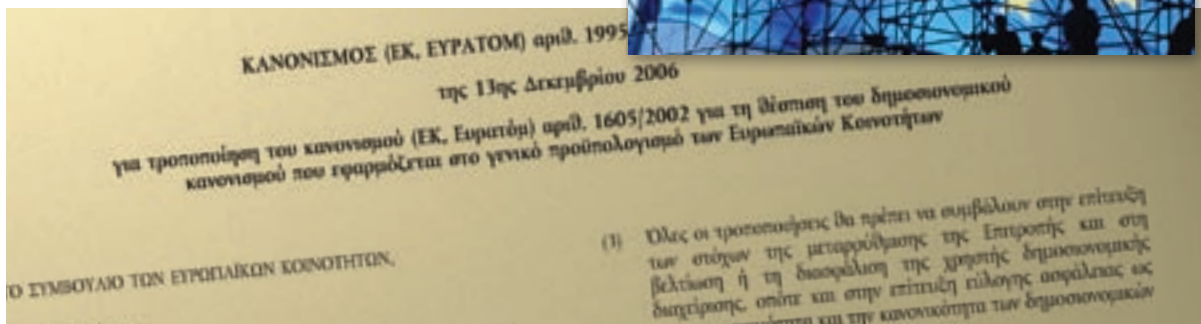
Τα κεφάλαια της ΕΕ πρέπει να χρησιμοποιούνται σύμφωνα με την αρχή της **χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης**. Με απλά λόγια, αυτό σημαίνει ότι οι υπεύθυνοι για τη διαχείριση των χρημάτων πρέπει να καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για να εξασφαλίσουν την καλύτερη δυνατή χρήση των χρημάτων που δαπανώνται. Αυτό απαιτεί την αυστηρή τήρηση όλων των κανόνων και κανονισμών, καθώς και τη διενέργεια τακτικών αξιολογήσεων για την επαλήθευση των προαναφερθέντων.

κρατών μελών από ό,τι στις υπηρεσίες της Επιτροπής. Έχει θεσπιστεί μια ολόκληρη δέσμη ελέγχων και ισορροπιών για να διασφαλιστεί η ορθή και σύμφωνη με τους ισχύοντες κανόνες διαχείριση των κονδυλίων.

Η Επιτροπή υποχρεούται να εισπράξει τα μη δεόντως καταβληθέντα ποσά λόγω σφάλματος, παρατυπίας ή εσκεμμένης απάτης. Επίσης, και τα κράτη μέλη είναι υπεύθυνα για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ. Σε αυτή την προσπάθεια συνεργάζονται με την Επιτροπή και την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία για την Καταπολέμηση της Απάτης (OLAF), που διενεργεί ελέγχους για ενδεχόμενες περιπτώσεις απάτης και βοηθά στη θωράκιση της νομοθεσίας της ΕΕ έναντι της απάτης.

Προϋπολογισμός βάσει δραστηριοτήτων

Για μεγαλύτερη διαφάνεια, δηλαδή για να καθίσταται σαφές ποιες πολιτικές ακολουθούνται, πόσα χρήματα δαπανώνται σε καθεμία από αυτές και πόσοι άνθρωποι εργάζονται σε αυτές, ο προϋπολογισμός της ΕΕ υποδιαιρείται σε 31 τομείς πολιτικής. Καθένας από αυτούς τους τομείς πολιτικής χωρίζεται περαιτέρω για να εμφανίζει τις διαφορετικές δραστηριότητες που χρηματοδοτούνται από αυτή την πολιτική και το συνολικό

τους κόστος τόσο όσον αφορά τους δημοσιονομικούς όσο και τους ανθρώπινους πόρους (για παράδειγμα, η δραστηριότητα της προστασίας των δασών χρηματοδοτείται από τον τομέα της περιβαλλοντικής πολιτικής). Αυτός ο τρόπος οργάνωσης του προϋπολογισμού καλείται προϋπολογισμός βάσει δραστηριοτήτων.

Οι κανόνες που διέπουν τις δαπάνες

Οι κύριοι κανόνες που διέπουν τις τρέχουσες δαπάνες των κεφαλαίων της ΕΕ περιλαμβάνονται στον **δημοσιονομικό κανονισμό**. Μια δεύτερη δέσμη κανόνων, **οι κανόνες εφαρμογής**, εξηγεί λεπτομερώς τον τρόπο εφαρμογής του δημοσιονομικού κανονισμού.

Περαιτέρω, με πολύ λίγες εξαιρέσεις, κάθε πρόγραμμα που ξεκινά πρέπει να καλύπτεται από ειδική πράξη εξουσιοδότησης, ή νομική βάση, πριν να καταστεί δυνατή η αποδέσμευση των κεφαλαίων. Αυτές οι νομικές

βάσεις ορίζουν τους στόχους και το κόστος της εν λόγω δραστηριότητας και συχνά επιβάλλουν πολυετή όρια δαπανών.

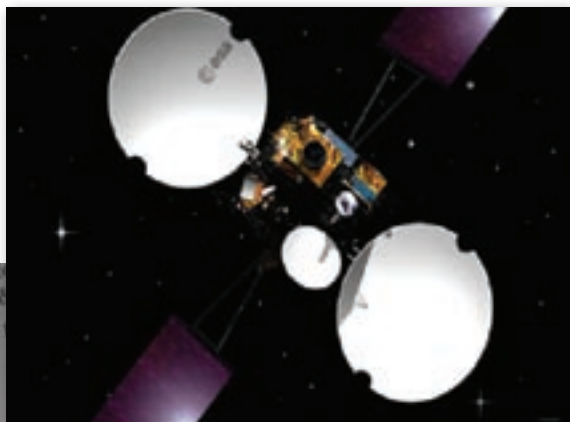
Διαχείριση, λογιστικός έλεγχος και εσωτερικός έλεγχος

Από την πλευρά της Επιτροπής, η διαχείριση των προγραμμάτων και των δραστηριοτήτων της ΕΕ ανατίθεται στο προσωπικό των υπηρεσιών πολιτικής της Επιτροπής (που καλούνται Γενικές Διευθύνσεις) σε συνεργασία ενδεχομένως με τους ομολόγους του στα κράτη μέλη.

Σε κάθε υπηρεσία της Επιτροπής, ένα μέλος του προσωπικού (συνήθως ο γενικός διευθυντής) ορίζεται ως «διατάκτης» και πρέπει να αναλαμβάνει την πλήρη και τελική ευθύνη για τις πράξεις στον τομέα της αρμοδιότητάς του, μολονότι οι υπάλληλοι της ΕΕ υπέχουν βεβαίως πειθαρχική και χρηματική ευθύνη για τις πράξεις τους.

Οι εσωτερικοί έλεγχοι βελτιώνονται με δέσμη σαφών προτύπων ελέγχου, εκ των προτέρων και εκ των υστέρων ελέγχων από τη διοίκηση, ανεξάρτητο εσωτερικό έλεγχο βάσει της αξιολόγησης κινδύνου και τακτική υποβολή εκθέσεων δραστηριοτήτων προς τους μεμονωμένους επιτρόπους.

Από το 2002 όλες οι υπηρεσίες της Επιτροπής συντάσσουν ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων προς τα μέλη της Επιτροπής όπου αναφέρουν τα επιτεύγματά τους για το εν λόγω έτος και τις προτάσεις τους για τη βελτίωση των αδυναμιών. Μια συγκεφαλαιωτική έκθεση διαβιβάζεται στο Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο. Αυτή η έκθεση αποτελεί τώρα έναν από τους πυλώνες στους οποίους το Ελεγκτικό Συνέδριο βασίζει την ετήσια δήλωση αξιοπιστίας για τη διαχείριση των πόρων της ΕΕ.

Διαφορές	1 936
• Διάφορα έσοδα (παρακαταθήκες των κρατών της φάσης της ανάπτυξης, των επιδότησεων από δικαστική διαδικασία)	107 597
• Διαφορές	6 127
• Διαφορές	107 470
Λειτουργικές δαπάνες	293
• Διοικητικές δαπάνες	
• Αναπτυξιακές δαπάνες (?)	
Πλεόνασμα από λειτουργικές δραστηριότητες	(8 014)
(Έλλειμμα) από μη λειτουργικές δραστηριότητες (?)	(91)
Μερίδιο επί του καθαρού (έλλειμματος) — συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες (?)	(7 812)
(Έλλειμμα) από τακτικές δραστηριότητες	(7 812)
... του έτους	

Πώς η Επιτροπή πραγματοποιεί πληρωμές;

Η Επιτροπή διαθέτει τραπεζικούς λογαριασμούς στα δημόσια ταμεία των κρατών μελών, στις κεντρικές τράπεζες και τις εμπορικές τράπεζες και συμμετέχει στο δίκτυο SWIFT (the Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication). Όλες οι οδηγίες για τις πληρωμές και άλλα συναφή μηνύματα αποστέλλονται ηλεκτρονικά με κρυπτογραφημένη μορφή και με κωδικοποιημένο κλειδί επικύρωσης.

Η Επιτροπή έχει σχέσεις με πάνω από 300 000 τρίτα μέρη, για παράδειγμα με δικαιούχους επιδοτήσεων και προμηθευτές αγαθών και υπηρεσιών. Για τη διαχείριση αυτών των συναλλαγών χρησιμοποιεί ένα ηλεκτρονικό δελτίο των νομικών οντοτήτων (LEF) για κάθε τρίτο μέρος (που μπορεί να είναι ιδιώτης ή εταιρεία). Πριν από τη διενέργεια των πληρωμών πρέπει να εγκριθούν και να επικυρωθούν όλα αυτά τα δελτία νομικών οντοτήτων.

Η Ένωση παρακολουθεί τις επιδοτούμενες γεωργικές δραστηριότητες μέσω της τηλεανίχνευσης (Monitoring Agriculture through Remote Sensing — έργο MARS).

Πώς δικαιολογείται η χρήση των χρημάτων και σε ποιον;

Ο διττός χαρακτήρας της λογιστικής της ΕΕ και της υποβολής εκθέσεων

Το λογιστικό σύστημα της ΕΕ περιλαμβάνει δύο είδη λογαριασμών: α) τους **λογαριασμούς του προϋπολογισμού** (που παρέχουν λεπτομερή καταχώριση της εκτέλεσης του προϋπολογισμού) και β) τους **γενικούς λογαριασμούς** (που χρησιμοποιούνται για την προετοιμασία του ισολογισμού και του οικονομικού αποτελέσματος).

Οι λογαριασμοί του προϋπολογισμού βασίζονται στην αρχή της τροποποιημένης λογιστικής βάσει ταμειακών συναλλαγών, που σημαίνει ότι οι συναλλαγές (δαπάνες και έσοδα) καταχωρίζονται στους λογαριασμούς μόνο όταν πληρώνονται ή λαμβάνονται μετρητά.

Οι γενικοί λογαριασμοί (ή καθολικό) χρησιμοποιούν τη λεγόμενη «διπλογραφική μέθοδο» λογιστικής για

Ο Vítor Manuel da Silva Caldeira, πρόεδρος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, και ο José Manuel Barroso, πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Κύρια ιδέα

Κάθε έτος, οι λογαριασμοί της ΕΕ δημοσιεύονται και υποβάλλονται για εξωτερικό λογιστικό έλεγχο στο Ελεγκτικό Συνέδριο. Η τελική αξιολόγηση, που καλείται «απαλλαγή», χορηγείται από το Κοινοβούλιο, αφού ληφθούν υπόψη οι συστάσεις του Συμβουλίου.

την καταχώριση όλων των εσόδων και δαπανών καθ' όλη τη διάρκεια του οικονομικού έτους. Οι γενικοί λογαριασμοί χρησιμοποιούνται για την κατάρτιση του οικονομικού αποτελέσματος και του ισολογισμού που συντάσσεται για να παρουσιάσει τη δημοσιονομική κατάσταση της ΕΕ στις 31 Δεκεμβρίου κάθε έτους.

Υποβολή εκθέσεων για την εκτέλεση του προϋπολογισμού

Η Επιτροπή δημοσιεύει την κατάσταση της εκτέλεσης του προϋπολογισμού κάθε μήνα στον δικτυακό της τόπο. Αυτές οι μηνιαίες εκθέσεις παρουσιάζουν τον τρόπο με τον οποίο τα χρήματα χρησιμοποιούνται στην πράξη. Αυτές οι πληροφορίες δίνονται για κάθε κεφάλαιο του προϋπολογισμού και ανά τομέα πολιτικής. Επίσης, τηρούνται εβδομαδιαία αριθμητικά στοιχεία από τις αρμόδιες υπηρεσίες. Η ετήσια επισκόπηση αξιολόγησης παρέχει μια επισκόπηση των αποτελεσμάτων των αξιολογήσεων που έγιναν κατά τη διάρκεια του έτους και της σχεδιαζόμενης συνέχειας που θα δοθεί.

Επίσης, η Επιτροπή δημοσιεύει τους **ετήσιους λογαριασμούς** της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που περιλαμβάνουν ενοποιημένες εκθέσεις για την εκτέλεση του προϋπολογισμού και τον ισολογισμό. Οι ετήσιοι λογαριασμοί συντάσσονται σύμφωνα με τα **διεθνή λογιστικά πρότυπα για τον δημόσιο τομέα (IPSAS)** και ενοποιούν τους λογαριασμούς όλων των θεσμικών και άλλων οργάνων της ΕΕ καθώς και τους λογαριασμούς των περισσότερων οργανισμών.

Μετά από προκαταρκτικό έλεγχο των προσωρινών λογαριασμών από το Ελεγκτικό Συνέδριο, η Επιτροπή εγκρίνει τους τελικούς λογαριασμούς, που κατόπιν αποστέλλονται στις αρχές απαλλαγής, δηλαδή στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο.

Την 1η Ιανουαρίου 2005, η Επιτροπή έκανε ένα μεγάλο βήμα όσον αφορά τον εκσυγχρονισμό της λογιστικής της με τη μετάβαση από τη λογιστική βάση ταμειακών συναλλαγών στη **λογιστική σε δεδουλευμένη βάση**. Η λογιστική σε δεδουλευμένη βάση αναγνωρίζει τις συναλλαγές όταν πραγματοποιούνται (και όχι μόνο κατά την πληρωμή μετρητών) και παρέχει πλήρη εικόνα του ενεργητικού και του παθητικού της ΕΕ. Ως εκ τούτου, οι υπεύθυνοι για τη χάραξη της πολιτικής, οι αρμόδιες για τον έλεγχο του προϋπολογισμού αρχές, οι υπεύθυνοι της διαχείρισης των κεφαλαίων της ΕΕ και οι πολίτες της ΕΕ διαθέτουν τώρα πρόσβαση σε περισσότερο ακριβείς δημοσιονομικές πληροφορίες, που είναι ουσιώδεις για την αποτελεσματική διαχείριση και τον έλεγχο των δημοσίων χρημάτων.

Εξωτερικός λογιστικός έλεγχος

Εκτός από τους τακτικούς εσωτερικούς λογιστικούς και άλλους ελέγχους, οι ετήσιοι λογαριασμοί της ΕΕ και η διαχείριση των πόρων υπόκεινται σε εξωτερικό και ανεξάρτητο λογιστικό έλεγχο από το Ελεγκτικό Συνέδριο. Κάθε έτος, το **Ελεγκτικό Συνέδριο** συντάσσει έκθεση για το Κοινοβούλιο και το Συμβού-

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο χορηγεί απαλλαγή για τον προϋπολογισμό της ΕΕ.

λιο. Μαζί με αυτή την ετήσια έκθεση, εκδίδει γνώμη που καλείται «**δήλωση αξιοπιστίας**» σχετικά με:

- την αξιοπιστία των λογαριασμών (δηλαδή εάν τα βιβλία τηρούνται σωστά) και
- τη νομιμότητα και κανονικότητα των υποκείμενων συναλλαγών (δηλαδή των εισπραχθέντων εσόδων και των καταβληθεισών πληρωμών).

Υποχρέωση λογοδοσίας έναντι του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου

Μετά τη δημοσίευση της ετήσιας έκθεσης του Ελεγκτικού Συνεδρίου και την οριστικοποίηση των ετήσιων λογαριασμών, το Συμβούλιο διατυπώνει τις συστάσεις του προς το Κοινοβούλιο. Βάσει αυτών των συστάσεων, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο αποφαινεται για τη διαχείριση της Επιτροπής όσον αφορά το συγκεκριμένο οικονομικό έτος. Εάν το Κοινοβούλιο θεωρεί ότι η διαχείριση του προϋπολογισμού της ΕΕ από την Επιτροπή ήταν η ενδεδειγμένη, χορηγεί «**απαλλαγή**» στην Επιτροπή.

Κατά τη χορήγηση της απαλλαγής, το Κοινοβούλιο συχνά συνιστά τα ενδεχόμενα μέτρα που πρέπει να λάβει στη συνέχεια η Επιτροπή. Η Επιτροπή, απαντώντας, ορίζει τα μέτρα τα οποία μπορεί να λάβει και ενημερώνει σχετικά το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο.

Για περισσότερες πληροφορίες για τον προϋπολογισμό της ΕΕ και τον δημοσιονομικό προγραμματισμό:

Προϋπολογισμός ΕΕ:

<http://ec.europa.eu/budget/index.htm>

(διατίθεται στα αγγλικά, γαλλικά και γερμανικά)

Γενική Διεύθυνση Προϋπολογισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής:

http://ec.europa.eu/dgs/budget/index_el.htm

Janusz Lewandowski, επίτροπος Προϋπολογισμού και Δημοσιονομικού Προγραμματισμού:

http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/lewandowski/index_en.htm

Οι παρατηρήσεις σας σχετικά με το φυλλάδιο αυτό μπορούν να αποστέλλονται στην ηλεκτρονική διεύθυνση: budget@ec.europa.eu

Η Άμεση Ευρώπη είναι μια υπηρεσία που σας βοηθά να βρείτε απαντήσεις στα ερωτήματά σας για την Ευρωπαϊκή Ένωση

Αριθμός δωρεάν τηλεφωνικής κλήσης (*): 00 800 6 7 8 9 10 11

(* Ορισμένες εταιρείες κινητής τηλεφωνίας δεν επιτρέπουν την πρόσβαση στους αριθμούς 00 800 ή μπορεί να χρεώνουν την κλήση.

Φωτογραφίες:

Corbis, εξώφυλλο και σελίδες 3 και 9· Ingram publishing, σελίδα 3· European Union, σελίδες 4, 5 (ECHO/Antoine Lemasson· ECHO/Claire Barrault), 8, 10, 12, 13, 14, 15· GettyImage, σελίδα 7· ESA/J. Huart, σελίδα 9.

Περισσότερες πληροφορίες για την Ευρωπαϊκή Ένωση παρέχονται από το διαδίκτυο μέσω του εξυπηρετητή Ευρορα (<http://europa.eu>).

Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2010

ISBN 978-92-79-14444-8

doi:10.2761/41434

© Ευρωπαϊκή Ένωση, 2010

Επιτρέπεται η αναπαραγωγή με αναφορά της πηγής.

Printed in Luxembourg

ΤΥΠΩΜΕΝΟ ΣΕ ΧΑΡΤΙ ΛΕΥΚΑΣΜΕΝΟ ΧΩΡΙΣ ΧΛΩΡΙΟ

Υπηρεσία Εκδόσεων

ISBN 978-927914444-8

9 789279 144448